

KRIJGSGEVANGENEN

jegens de Geallieerde militairen die hun in handen waren gevallen: die hadden zich niet doodgevochten en verdienden dus niet beter dan om als slaven te worden behandeld. Daarbij mag echter de aantekening worden geplaatst dat de Japanse minderen door hun officieren niet zo heel veel beter behandeld werden: zij werden afgebeeld, zij kregen geringe rantsoenen en aan hun medische verzorging werd nauwelijks aandacht besteed. Dat behoefde die Japanse minderen overigens niet te verhinderen, zich op hun beurt ver verheven te voelen boven alle Geallieerde krijgsgevangenen.

*

Dat Japan de Conventie van Genève niet had aanvaard, was uiteraard aan zijn tegenstanders bekend en dezen maakten zich daar al in december '41 zorgen over: op Hongkong waren Britse en Canadese militairen in krijgsgevangenschap geraakt, op Brits-Noord-Borneo Britse, op Goeam en Wake Amerikaanse. Via de Zwitserse gezant te Tokio nam de Amerikaanse regering contact op met de Japanse, er op aandringend dat Japan zou verklaren dat het conform de bepalingen van de Conventie zou handelen. Na overleg met het Grote Hoofdkwartier zegde de Japanse regering dit eind januari '42 toe aan de regeringen van de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en de Britse *Dominions* – korte tijd later werd daaraan toegevoegd dat die toezegging ook voor de Nederlandse regering gold¹ en dat zij mede betrekking had op geïnterneerde burgers.

De toezeggingen waren niet meer dan een buiging voor de internationaal vastgestelde regels – was de Japanse regering voornemens geweest die regels inderdaad te doen toepassen, dan had zij de kaders van marine en leger tijdig moeten voorlichten over de bepalingen van de Conventie en er op moeten toezien dat daaraan de hand werd gehouden. Het een noch het ander was het geval: de kaders hadden geen voorlichting

hadden hun familie de schande willen besparen van het weten dat een lid van de familie krijgsgevangene was. Andere Japanners hadden hun naam wèl opgegeven – die namen alsook hun persoonlijke boodschappen werden via het Internationale Rode Kruis aan de Japanse autoriteiten te Tokio doorgegeven. Die deden er niets mee: de betrokken families werden niet ingelicht.

¹ Zij was in eerste instantie niet genoemd, omdat Japan Nederland niet de oorlog had verklaard.